

ŠIBENSKI GLASNIK

List za vijesti, vojne naredbe i općinske naputke

Cijena Kuna 2.—

Izlazi utorkom, četvrtkom i subotom

Lit. 1 —

Sjeverno od Krivog Roga još uvijek su u toku žestoke borbe

Na južnom talijanskom ratištu ponovo je došlo do živahnijih borbenih djelatnosti

Iz glavnog stana Vodje Reicha, 26. listopada 1943.

Vrhovno zapovjedništvo oružanih snaga javlja:

Na južnom odsjeku istočnog ratišta pojačana je jučer borbena djelatnost u odsjeku Melitopola i jugoistočno od Zaporozja. U ogorčenim borbama bili su odbijeni svi ponavljani neprijateljski napadaji i odrezani nekoliko prodora. Također i u riječnom koljenu Dnjepra vode se teške borbe. Naše čete su nakon uništenja svih važnih ratnih postrojenja ispraznile grad Dnjepropetrovk. U pravcu Krivoj Rog prešao je neprijatelj novim snagama u napad. Sjeverno od ovog grada još su u toku borbe koje već nekoliko dana bjesne. Protunapadajem jednog našeg oklopnog odreda izvedenim sa sjeverozapadne strane na neprijateljsko krilo prodrlo se je u sovjetske položaje pripremanja i na taj način rasteretilo njemačke čete koje su se borile kod Krivoj Roga. Na djelovima ratišta odrezanih prodora ostali su bezuspješni svi neprijateljski napadaji. Iz jednog mostobrana sjeverozapadno od Kremenščuga napali su Sovjeti sa jakim snagama ali su ipak protunapadajem potisnuti.

Jugoistočno i sjeverno od Kijeva kao i sjeverozapadno od Černigova došlo je mjestimično do snažnih mjesnih borbi, u kojima su Sovjeti posvuda na širokom frontu sa više divizija u napad. Zamašnim protunapadajima bili su uništeni svi polazaji prodora i neprijateljski napadački odredi povraćeni na njihove polazne tačke. Iz borbenog prostora zapadno od Smolenska i južno od Velikog Lukija javlja se samo neznatna borbena djelatnost. Njemačko zrakoplovstvo u saradnji sa rumunjskim zrakoplovnim odredima koje su naročito na južnom dijelu rališta doprinjeli osjetljivom rasterećenju njemačkih četa koje se tu nalaze u teškim odbranbenim borbama, oborilo je u vremenu od 22 do 25 listopada 188 sovjetskih zrakoplova. U ovom vremenskom razmaku izgubljeno je 14 vlastitih zrakoplova.

Na južnom talijanskom frontu došlo je samo na nekoliko odsjeka

do sukoba predstražnih jedinica.

Nad zaposjednutim zapadnim područjem i u prostoru Sredozemnoga mora oborili su odredi njemačkog zrakoplovstva i ratne mornarice 20 britansko-sjeveroameričkih zrakoplova.

Iz glavnog stana Vodje Reicha, 27. listopada 1943.

Vrhovno zapovjedništvo oružanih snaga javlja:

Ogorčene borbe između Azovskog mora i riječnog koljena Dnjepra još uvijek bjesne. Nastavljenim napadajima jakih snaga uspjeli su Sovjeti proširiti jedan prostor prodora u prostoru Melitopola. Južno od Zaporozja slomljeni su snažni napadaji oklopnih kola pod velikim gubitcima po neprijatelju. Od mnogobrojnih u ovim borbama uništenih bornih kola uništila je jedna jedina četa oklopnih kola pod zapovjedništvom nadporučnika grofa von Ladebur 35 sovjetskih bornih kola bez vlastitih gubitaka. U riječnom koljenu Dnjepra ostali su bezuspješni nadirući neprijateljski napadaji na različitim odsjecima naših položaja.

Jedan nadirući neprijateljski motorizirani odred koji je za vrijeme napadaja uvršten u borbene linije bio je uništen. Sjeverozapadno od Kremenščuga bačeni su Sovjeti jednim našim protunapadajem natrag na polazne položaje. Na srednjem odsjeku ratišta bili su artiljerijskom vatrom ili u blizinskim borbama uništeni sovjetski napadaji u prostoru na zapadu od Kičeva i zapadno od Smolenska. Drugi mjesni prodori bili su također uništeni jednim samim našim, odmah učestalim protударom. Rajnsko-vestfalska 16. oklopna grenadirska divizija pod vodstvom generala grofa von Schworin zaslužuje naročito priznanje zbog njenog primjernog učesća u operacijskim pothvatima za vrijeme velikih pokreta odstupanja istočno od Dnjepra i pri borbama na mostobranu kod Zaporozja.

Talijansko ratište: Na nekoliko odsjeka južnog talijanskog ratišta, naročito na Voltturnu sjeverno od

Kapua ponovo su se jučer vodile živahnije borbe koje su za nas bile veoma uspješne. Njemački borbeni i „Štuka“ zrakoplovi napali su veoma dobrim dejstvom u istočnom dijelu sredozemnoga mora luku i baterijske položaje neprijateljskog otočnog uporišta Leros. Oni su uništili u ovim vodama više manjih neprijateljskih ratnih brodova i obiskrbnih vozila.

Indija je objavila rat

Engleskoj i Americi

(Jedno svjetsko carstvo se mrvi)

U istočnoj Aziji ovih posljednjih dana prokrcile su, sebi put razvoji koji će pri daljnjem vođenju rata biti od ogromne važnosti. Godinama traži indijski narod svoje odcjepljenje od Engleske i svoju nacionalnu samostalnost. Ovim opravdanim zahtjevom indijskog naroda porastao je također i engleski otpor. Engleska zna veoma dobro što bi to značilo kad bi Velika Britanija upravo sada u ratu izgubila ovu svoju najveću najbogatiju koloniju. Stoga nije bilo Velikoj Britaniji nikakvo sredstvo suviše dragocjeno ili suviše loše da bi postigli nasilno uzdržavanje Indije. Val terora, hapšenja i strijeljanja trebali su prisiliti indijski narod na mir ali ovim je postignuta protivnost. Već od vremena kad su japanske čete preko Burme nadirale prema indijskoj granici neprestano pribjegavaju Japancima stotina i hiljade indijskih vojnika u engleskim kaputima. Obrazovana je jedna velika indijska oslobodilačka armija koja danas stoji, na burmanskoj granici dobro opremljena i sa fanatičnom voljom za borbu.

Čitavi indijski narod koji danas broji oko 400 miliona ljudi pozvan je od svog oslobodilačkog vođe Subkasa Chandra Bose pasivnom opiranju. Stvaranje indijske nacionalne vlade bilo je vanjski znak nadošlih časova koje je indijski narod decenijama očekivao. Subkos Chandra Bose je sam preuzeo vodstvo velike indijske države. Njemačka i Japan nisu indijsku nacionalnu državu

samo priznali nego ovoj obećali svaku pomoć i potporu. Indija se je veoma dugo borila za svoju nezavisnost putem pregovora i pomirbenih sredstava. To sve nije ništa pomoglo. Naprotiv, Engleska još uvijek mirno posmatra kako danas u Bengaliji oko 40.000 ljudi u tjedan dana umire od gladi. Sad je Indija prešla nametnutoj borbi protiv engleskih ugnjetavača.

Indija je na 23 listopada 1943 Engleskoj i Americi objavila rat. Indijski vojnici nastupiće na strani Japana protiv Engleske i Amerike i prije svega osloboditi svoju vlastitu zemlju engleskih nametljivaca. Šta to znači za Englesku to prethodno još nije vidljivo. Engleska i Amerika će sada morati dovesti nove čete i novi ratni materijal na ovo ratište. Ova borba je već unapred bezizgledna budući da se iza snažnih ljudskih rezervi od 400.000.000 nalaze sve istočnoazijske tvornice naoružanja pod vodstvom Japana. „Žuta opasnost“ pretvorila se je u stvarnost. Ne kao opasnost za Europu nego kao opasnost za angloamerikanske svjetske imperijalističke planove. Engleska to nije drugačije željela, kad je Njemačkoj objavila rat samo zato jer je ova povratila svoj njemački grad Danzig. Engleska je čak tvrdila da je zato objavila rat Njemačkoj jer je htjela priskočiti u pomoć Poljskoj. Da ovo ne odgovara istini dokaz je činjenica da je Engleska međutim prodala Poljake Rusiji iako je Rusija tada stupala protiv Poljske i strijeljala veći dio poljskih časnika. Sad je Engleskoj već i preko glave rata. Oni su prizivali duha a sada ga se ne mogu više osloboditi. Sad se već pomalo naslućuje da ovaj rat nije više za Englesku nikakva trgovina, kao posljednji svjetski rat. Vidi se da je Engleska pri tome da izgubi svoje kolonije. Jednom je Engleska i Australijom vlada. Danas je Australija pod Američkim utjecajem. Isti slučaj je i sa engleskim posjedima na Atlantiku i u Africi, u Kanadi i u Novoj Zelandiji.

Amerika vrlo dobro zna što hoće. Od Njemačke Amerika, nema šta naslijediti ali zato pak od Engleske. Amerika će dotle ratovati protiv Njemačke dok ne bude na lijepi način naslijedila svog strica. Čim se ovo dogodi

nema Amerika više nikakvih interesa da i dalje šalje svoje snove na europska ratišta. Ali zato pak moraće se masni naslijednik - Amerika razjasniti sa prijetećom „žutom opasnošću“, sa najvećim ljudskim blokom svijeta. Nekoć je žuta rasa smatrana kao opasnost za Evropu. Danas se već opremljuje zrakom putevi kamo će se jednom zaista usmjeriti ova strahovita snaga dalekog istoka. Žuta opasnost postala je najvećim saveznikom Evrope, istovremeno i neposrednom opasnošću za englesko svijetsko carstvo i posrednom opasnošću za američki nagon za svjetskom vlašću. „Pic“

KRATKE VIJESTI

BUGARSKA

Smrtne presude nad komunistima. Plovdivski ratni sud osudio je na vješala Atanasa Kaneva iz Peštere i Georgija Kurteva iz Jambola radi komunističke djelatnosti.

Bugarski iseljenici stigli su iz Banata. U Rusu je stigla prva grupa od 42 banatskih Bugara, koji će se opet doseliti u svoju domovinu.

Jedrilačarski tečaj mladeži „Branik“. Jedna grupa bugarske mladeži „Branik“ svršila je jedrilačarski kurs u Njemačkoj. Bugarski jedrilačari će odsada održavati jedrilačarske tečajeve u krugovima mladeži „Branik“.

RUMUNJSKA

Utemeljivanje sela po Antonescu-u. Jednu novu naseobinu u okrugu Argeša, koja je bila podignuta na inicijativu državnog vođe i podpredsjednika ministarstva, proglasilo je ministarstvo unutrašnjih posala za selo i u znak zahvalnosti prema njegovim osnivačima nazvalo ga „Antonec“.

Primanje dužnosti novog ministra saobraćaja. U prisustvu generalnog tajnika ministarstva, predsjednika upravnog vijeća rumunjskih državnih željeznica i vodovoda svečano je primio dužnost novi ministar saobraćaja i javnih radova, Atta Konstantinescu.

SRBIJA

Plodonosne rekrutacije. Iz Čačka dolaze vijesti o uspješnom rekrutovanju dobrovoljaca. Dnevno se javljaju nove skupine dobrovoljaca za borbu protiv bandita.

Dječja uzgajališta za Beograd i pokrajinu. Ogranak uprave fonda generala Nedića na jednoj svojoj sjednici donio je riješenje, da se kako u Beogradu tako i u svima većim pokrajinama osnuju dječja uzgajališta, u kojima bi imala pristup prvenstveno djeca onih žena, koja rade u industrijskim poduzećima.

MAĐARSKA

Bobrik poslanik u francuskoj. Državni poglavar maršal Petain primio je novo imenovanog mađarskog poslanika Bobrika, te da mu predao akreditivna pisma. Pri svečanoj audijenciji sudjelovao je i predsjednik vlade Laval lično u ulozi ministra inostranih posala. U nagovorima bilo je naročito podvlačeno vjekovno staro prijateljstvo između Francuske i Mađarske.

Novi konzul u Kronstadtu. Raniji zamjenik šefa novinstva i vođa odjelenja za kulturu u mađarskom ministarstvu inostranih posala, sekretar poslanstva Jenő Zilahi-Sebess imenovan je mađarskim konzulom u Kronstadtu.

Izvanredni rezultati žetve u Bosni. Prošlogodišnji dohodci povišeni za 70 od sto. Na području Velike Župe Sane i Luke bilo je upravo konačno mlatenje. Po mišljenju seljaka i gospodarstva prevazilaze ovogodišnji

Uspjeh puta šibenskog izaslanstva u Zagrebu

Šibenik postaje sijelom Županije — Isplata činovnika i umirovljenika — Pomoć u životnim namirnicama

Šibenik, 27. listopada. Jučer se je povratio iz Zagreba jedan dio izaslanstva grada Šibenika, na čelu mu gosp. Dr. Oskar Novak, koje je izaslanstvo pošlo u glavni grad Nezavisne države Hrvatske, da se pokloni Poglavniku i da Mu zahvali ispred grada Šibenika i cijele sjeverne Dalmacije na Ujedinjenju i Oslobođenju. Ovo izaslanstvo je imalo istodobno da predoči mjerodavnim čimbenicima sve potrebe grada i ovih krajeva, u prvom redu na ishrani, zatim potrebi da se pomogne državnim i općinskim činovnicima i umirovljenicima, te da iznese razne postulate našega grada, koji je bio pod bivšim režimima sasvim zapostavljan i koji se je morao zadovoljiti ulogom nevažnog provincijskog grada, umjesto da bude i upravno priznat središtem trgovačkim i upravnim sjeverne Dalmacije.

U izaslanstvu grada su se, izim već spomenutog gosp. Dr. Novaka, nalazili i slijedeća gg.: općinski odbornici Bego, Nikolić, Krnčević, trgovac iz Šibenika, Drago Strkalj, zatim načelnik Knina Ševeljević i načelnik Vodica Šprljan, a istoj se je priključio trgovac iz Šibenika gosp. Anweiler, te naši Šibenčani u Zagrebu: Dr. Nikolić, Dr. Tarle, Sinčić i drugi iz Šibenika i sjeverne Dalmacije.

Izaslanstvo je bilo na putu u Kninu srdačno dočekano i pogošćeno, od gosp. Ante Vatavuka zamjenika velikog župana Župe Bribir-Sidraga. našeg Šibenčana i ostalih prijatelja.

U Zagrebu je sjevero-dalmatinsko izaslanstvo odmah posjetilo Njemačko Poslanstvo, predsjednika vlade gosp. Dr. Nikolu Man-

prihodi žita za 70% od prošlogodišnjih.

Branje kukuruza je pred vratima. Ranije vrste bacit će dobre prihode, dok su kasnije vrste trpijele radi suše. Kopaње kumpira je u toku; prihod je zadovoljavajuć. Također branje voća ima dobrih izgleda; naročito su dobro rodile kruške i jabuke.

Pošanski saobraćaj sa Splitom. Hrvatska uprava pošte saopštava, da će se ponova uspostaviti redovan poštanski saobraćaj sa Splitom.

BUGARSKA

Sovjetski poslanik kod Bošilova. Bugarski ministarski predsjednik Bošilov primio sovjetskog poslanika Aleksandra Lavrisčeva i rumunjskog poslanika Cristu, koji se je tome priključio. Prilikom posjete sovjetskog poslanika u predsjedništvu vlade bilo, je kako se govori, tekućih pitanju po bugarsko-sovjetskim težnjama.

dića, ministra unutrašnjih poslova Dr. Lorkovića, guvernera Damacije gosp. Bruna Nardelli, te ministra zdravlja gosp. Janka Tortića, kojemu je gosp. Dr. Novak posebice izložio naše zdravstvene potrebe i one šibenske bolnice.

Na 19. ov. mj. bilo je naše izaslanstvo primljeno od Poglavnika u svečanu poklonstvenu audijenciju. Izaslanstvo, skupa sa stožernikom gosp. Lepe, bilo je od Poglavnika vrlo srdačno primljeno. U govoru koga je izrekao gosp. Dr. Novak, te pozdravnoj i poklonstvenoj adresi ispred grada Šibenika, iznesena je radost našega grada i ovog kraja zbog Ujedinjenja sa majkom Hrvatskom, našto je Poglavnik u odljem odgovoru izrazio svoju radost što vidi Šibenčane pri ostvarenom stoljetnom snu, te obećao, da će sve učiniti da Šibenik i sjeverna Dalmacija očute blagodati Ujedinjenja, a naročito će se pomoći u životnim namirnicama, da se otkloni pogibelj koja gradu i selima prijete. U nevezanom srdačnom razgovoru potrajala je audijencija neobično dugo, preko 1½ sata, našto je izaslanstvo puno najljepših nada napustilo svečanu prijemnu dvoranu. Zagrebačka krugovalna postaja donijela je sutradan opširno izvješće o prijemu izaslanstva i o spremnosti državne vlasti da se Šibeniku pomogne. Sve zagrebačke novine popratile su ovaj događaj iscrpnim člancima, donijele slike o prijemu kod Poglavnika, te inače posvetilo šibenčanima mnogo pažnje i srdačnih riječi.

Kako je šibenska općina u jednoj predstavi na Poglavnika istakla davnu želju, da se u Šibe-

niku osnuje Županija, te je ovoj zamolbi udovoljeno i kroz najkraće vrijeme, čim stigne već zato imenovano više činovništvo, organizirati će se u Šibeniku sijelo Župe za cijelu sjevernu Dalmaciju, sa nazivom: *Župa Krka*. Šibenskoj župi pripasti će i dosadašnji teritorij Župe Bribir-Sidraga, koja će se župa likvidirati, odnosno sa činovništvom prenijeti iz Knina u Šibenik.

Država je nadalje dala odmah potrebna sredstva da se isplate činovnicima i umirovljenicima u Šibeniku zaostale plate, te da im se isplati *zimski pomoć*, kako su istu primili i svi činovnici u Hrvatskoj.

Na koncu je upućena hrana za ove krajeve i ostale previdene, da se, u koliko je to u današnjim prilikama moguće, pomogne.

Na današnjoj sjednici općinskog odbora izvjestio je vođa izaslanstva gosp. Dr. Novak o ovom velikom uspjehu i koristi za Šibenik i cijelu sjevernu Dalmaciju, našto mu je načelnik gosp. Blažević srdačno zahvalio ispred svega građanstva, što se je u ovim teškim vremenima dao na tako neudobni put, a sve bez ikakve lične koristi, već jedino da pomogne građanstvu u ovim najkritičnijim prilikama. Isto tako se je zahvalio cijelom izaslanstvu na žrtvi koju je pridoneo za svoj grad, a posebice gosp. Aleksandru Anweileru, koji je kao njemački podanik, sve uznastojao kod Njemačkog Poslanstva u Zagrebu da šibensko izaslanstvo dobije sa strane mjerodavnih njemačkih faktora svaku podporu u Zagrebu, a pogotovo za vrijeme puta.

Upozorenje

Električna Centrala pozivlje gospodu državne i samoupravne činovnike kao i pensionere da bi se javili čim prije u njenim uredskim prostorijama snabdjeveni sa zadnjim isplaćenim računom za električnu energiju. Svrha prijave je uređenje popusta.

Otvor srednjih škola u Šibeniku

Sve će srednje škole u Šibeniku započeti svoju redovitu obuku u školskoj godini 1943-44. sa sv. Misom, koja će biti 3 studenoga t. g.

4-će studenoga početi redovita školska obuka prema rasporedu izvještenom na oglasnim pločama u pojedinim školama.

Povjereničtvo za srednje škole.

Iz Pretstojništva Redarstva Natječaj:

Ovom Pretstojništvu redarstva potrebit je stanoviti broj redara. Reflektanti mogu biti 20-35 godina stari i trebaju da podnesu najdalje do 30 tekućeg mjeseca vlastoručno ispisanu molbu. Molbe se predaju Pretstojništvu Redarstva.

Molbi se ima priložiti:

1. Krsni list. - 2. zadnju školsku svjedodžbu - 3. sudsko uvjerenje da nije kažnjen.

Tisak: Pučka Tiskara - Šibenik